

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY

Ganeshkhind,
Pune- 411 007.
Maharashtra, India.

Manual 17

RTI Rules, Formats and Procedure.
Right to Information Act, 2005
under [Section 4(1)(b)(xvii)]

माहितीचा
अधिकार

- Formats of Application, First Appeal and Second Appeal
- Procedure how to submit an Application under Right to Information Act, 2005.
- The Maharashtra Right to Information Rules, 2005.
- The Maharashtra Right to Information (Amendment) Rules, 2012.
- The Maharashtra Right to Information (2nd Amendment) Rules, 2012.

महत्वाची सूचना

माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये माहिती मिळविण्यासाठी अर्ज हा 'माहिती अधिकारी', माहिती अधिकारी कार्यालय, पुणे विद्यापीठ, गणेशखिंड, पुणे - ४११ ००७ यांच्या नावे करण्यात यावा.

माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९(१) खालील अपील हे 'मा. अपिलीय प्राधिकारी तथा कुलसचिव', कुलसचिव कार्यालय, पुणे विद्यापीठ, गणेशखिंड, पुणे - ४११ ००७ यांच्या नावे करण्यात यावे.

महत्वाची सूचना

माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये माहिती मिळविण्यासाठी अर्ज हा 'माहिती अधिकारी', माहिती अधिकारी कार्यालय, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, गणेशखिंड, पुणे- ४११ ००७ यांच्या नावे करण्यात यावा. तसेच माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ मधील तरतुदींस अनुसरून करण्यात आलेल्या नियमांनुसार माहिती मिळणेकामीच्या अर्जाला विहित शुल्कापोटी १०/- रुपयांचा कोर्ट फी स्टॅम्प लावणे अथवा या कार्यालयाच्या बँक ऑफ महाराष्ट्र, पुणे विद्यापीठ शाखेत असलेल्या खात्यावर चलनाद्वारे रोख रुपये १०/- भरून ते चलन अर्जासोबत जोडणे अथवा मा. वित्त व लेखा अधिकारी, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे यांच्या नावे १०/- रुपयांचा धनाकर्ष (डिमांड ड्राफ्ट) काढून तो अर्जासोबत जोडणे अथवा अर्जदार जर दारिद्र्यरेषेखालील प्रवर्गात मोडत असेल तर दारिद्र्यरेषेखालील प्रवर्गात मोडत असल्याचा कायदेशीर व खात्रीलायक पुरावा(दारिद्र्यरेषेखालील प्रमाणपत्र) सदरहू अर्जासोबत जोडणे आवश्यक आहे.

माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९(१) खालील प्रथम अपील हे जन माहिती अधिकारी, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे यांचा निर्णय प्राप्त झाल्यापासून ३० दिवसांच्या आत 'मा. अपिलीय प्राधिकारी तथा कुलसचिव', कुलसचिव कार्यालय, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, गणेशखिंड, पुणे- ४११ ००७ यांच्या नावे करण्यात यावे. तसेच माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ मधील तरतुदींस अनुसरून अपिलास विहित शुल्कापोटी २०/- रुपयांचा कोर्ट फी स्टॅम्प लावणे अथवा या कार्यालयाच्या बँक ऑफ महाराष्ट्र, विद्यापीठ शाखेत असलेल्या खात्यावर चलनाद्वारे रोख रक्कम रुपये २०/- भरून ते चलन अपिलासोबत जोडणे अथवा मा. वित्त व लेखा अधिकारी, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे यांच्या नावे २०/- रुपयांचा धनाकर्ष (डिमांड ड्राफ्ट) काढून तो अपिलासोबत जोडणे आवश्यक आहे.

Application for obtaining information

Under section 6(1) of the Right to Information Act, 2005

Annexure "A" (See rule 3)

Affix here
Court Fee Stamp
of Rs.10/-

To,
Public Information Officer,
(Name of the Office with address)

Office use only

1) Full Name of the Applicant : _____

2) Permanent Address with Pin code : _____

Contact Number (Landline/Mobile) : _____

E-Mail Address : _____

Particulars of information required : _____

3) Subject matter of information * : _____

a. The period to which the information relates # : _____

b. Description of the information required \$: _____

4) Whether information is required by post or in person : By Post / By Hand

In case of post : (Ordinary/ Registered/ Speed Post)

5) Whether the applicant belongs to Below Poverty Line category : Yes / No

(If Yes, attach the attested copy of certificate issued by competent authority)

Signature of the Applicant

Place :

Date : / /20 . (-----)

* Broad category of the subject of information to be indicated (such as service matters/examinations/admission/affiliation etc.)

Relevant period of which information belongs to be indicated.

\$ Specific details of the information required to be indicated.

जोडपत्र 'अ' (नियम ३ अन्वये)

कोर्ट फी स्टॅम्प रु.१०/- येथे
चिकटवावा.

प्रति,

जन माहिती अधिकारी,

(कार्यालयाचे नांव व पत्ता)

_____

_____

कार्यालयीन कामकाजासाठी

1) अर्जदाराचे संपूर्ण नांव : _____

2) अर्जदाराचा पिनकोडसह पूर्ण पत्ता : _____

_____

_____

संपर्क क्रमांक (दूरध्वनी / मोबाईल) : _____

ई-मेल पत्ता : _____

आवश्यक असलेल्या माहितीचा तपशील :

3) माहितीचा विषय * : _____

_____

a. कोणत्या कालावधीची माहिती आवश्यक आहे ते नमूद करा : _____

b. आवश्यक माहितीचे वर्णन अथवा तपशील \$: _____

_____

_____

_____

4) माहिती टपालाने हवी आहे की व्यक्तिश : टपाल / व्यक्तिश

टपालाने हवी असल्यास, टपालाच प्रकार : (साध्या/ नोंदणीकृत/ जलद)

5) अर्जदार दारिद्र्यरेषेखालील नागरिक आहे का : होय / नाही

(असल्यास सक्षम प्राधिकारी यांनी वितरीत केलेल्या दाखल्याची साक्षांकित प्रत जोडावी)

अर्जदाराची स्वाक्षरी

ठिकाण :

दिनांक : / /२० . (-----)

* विषय ठळक स्वरूपात दर्शविण्यात यावा. (उदा. सेवाविषयक/परीक्षाविषयक/प्रवेशविषयक/संलग्नताविषयक इत्यादी)

ज्या कालावधीतील माहिती आवश्यक आहे तो संबंधित कालावधी नमूद करावा.

\$ आवश्यक असलेल्या माहितीची कागदपत्रे / माहितीचा तपशील दर्शविण्यात यावा.

Form of First Appeal

Under section 19(1) of the Right to Information Act, 2005

Annexure 'B' [See rule 5(1)]

Affix here
Court Fee Stamp
of Rs.20/-

To,
First Appellate Authority,

(Name/Designation/address of the Appellate Authority)

_____
_____

Office use only

1) Full Name of the Appellant : _____

2) Permanent Address with Pin code : _____

_____

Contact Number (Landline/Mobile) : _____

E-Mail Address : _____

3) Particulars of the Public Information Officer : _____

4) Date of receipt of the order appealed against (if order passed) : _____

_____

5) Last date for filling the appeal : _____
(Within 30 days from the receipt of the decision)

6) The grounds of appeal : _____

_____

_____

_____

7) Particulars of Information :

i. Nature and subject matter of the information required : _____

_____

_____

ii. Name of the Office or Department to which the information relates : _____

_____

Signature of the Appellant

Place :

Date : / /20 . (-----)

Note : 1. Attach the Xerox copy of RTI application.
2. Attach the Xerox copy of the Decision of PIO given on your application and related documents.

जोडपत्र 'ब' [नियम ५(१)]

कोर्ट फी स्टॅम्प रु.२०/- येथे
चिकटवावा

प्रति,

प्रथम अपिलीय अधिकारी,

(कार्यालयाचे नांव व पत्ता)

_____

_____

कार्यालयीन कामकाजासाठी

1) अपिलार्थीचे संपूर्ण नांव : _____

2) अपिलार्थीचा पिनकोडसह पूर्ण पत्ता : _____

संपर्क क्रमांक (दूरध्वनी / मोबाईल) : _____

ई-मेल पत्ता : _____

3) संबंधित जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील : _____

4) ज्या निर्णयाविरुद्ध अपील करावयाचे आहे, त्या निर्णयाचा दिनांक व संदर्भ क्रमांक (निर्णय झाला असल्यास) : _____

5) अपील दाखल करण्याचा अखेरचा दिनांक : _____
(निर्णय प्राप्त झाल्यापासून ३० दिवसांचे आत)

6) अपील दाखल करण्याची कारणे : _____

7) माहितीचा तपशील :

iii. आवश्यक असलेल्या माहितीचा विषय व स्वरूप : _____

iv. माहिती ज्या कार्यालयाशी संबंधित आहे, त्या कार्यालयाचे अथवा विभागाचे नांव : _____

अपिलार्थीची स्वाक्षरी

ठिकाण :

दिनांक : / /२० . (-----)

टीप : १. माहिती मागण्यासाठी सादर केलेल्या संबंधित अर्जाची छायांकित प्रत, २. ज्या निर्णयाविरुद्ध अपील केले आहे, त्याची छायांकित प्रत अर्जासोबत जोडावी.

Application of Second Appeal

Under section 19(3) of the Right to Information Act, 2005

Annexure 'C' [See rule 5(2)]

Affix here
Court Fee Stamp
of Rs.20/-

To,
State Information Commissioner,

(Name and address of the Information Commission)

_____
_____

Office use only

1) Full Name of the Appellant : _____

2) Permanent Address with Pin code : _____

_____
_____

Contact Number (Landline/Mobile) : _____

E-Mail Address : _____

3) Particulars of the Public Information Officer : _____

_____
_____

4) Particulars of the First Appellate Authority : _____

_____
_____

5) Date of receipt of the order appealed against (if order passed) : _____

_____
_____

6) Last date for filling the appeal : _____

7) The grounds of appeal : _____

_____
_____

_____
_____

8) Particulars of Information :

i. Nature and subject matter of the information required : _____

_____
_____

ii. Name of the Office or Department to which the information relates : _____

_____
_____

Signature of the Appellant

Place : _____
Date :   /   /20   .   (_____)

Note : 1. Attach the Xerox copy of RTI application and decision of PIO, 2. Attach the Xerox copy of first appeal and the decision on your first appeal and related documents.

जोडपत्र 'क' [नियम ५(२)]

कोर्ट फी स्टॅम्प रु.२०/- येथे
चिकटवावा

प्रति,

मा. राज्य माहिती आयुक्त,
(माहिती आयुक्तांचे नांव व पत्ता)

कार्यालयीन कामकाजासाठी

- 1) अपिलार्थीचे संपूर्ण नाव : _____
2) अपिलार्थीचा पिनकोडसह पूर्ण पत्ता : _____

संपर्क क्रमांक (दूरध्वनी / मोबाईल) : _____
ई-मेल पत्ता : _____

- 3) संबंधित जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील : _____

- 4) संबंधित प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचा तपशील : _____

- 5) ज्या निर्णयाविरुद्ध अपील करावयाचे आहे, त्या निर्णयाचा दिनांक व संदर्भ क्रमांक (निर्णय झाला असल्यास) : _____

- 6) अपील दाखल करण्याचा अखेरचा दिनांक : _____

- 7) अपील दाखल करण्याची कारणे : _____

- 8) माहितीचा तपशील : _____

iii. आवश्यक असलेल्या माहितीचा विषय व स्वरूप : _____

iv. माहिती ज्या कार्यालयाशी संबंधित आहे, त्या कार्यालयाचे अथवा विभागाचे नांव : _____

ठिकाण :

अपिलार्थीची स्वाक्षरी

दिनांक : / /२० .

(-----)

टीप : १. संबंधित अर्जाची व जन माहिती अधिकारी यांच्या निर्णयाची छायांकित प्रत, २. प्रथम अपिलाची व त्यावरील निर्णयाची छायांकित प्रत यासोबत जोडावी.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण

प्राधिकृत प्रकाशन

शुक्रवार, नोव्हेंबर १८, २००५/कार्तिक २७, शके १९२७

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग चार-अ

महाराष्ट्र शासनाने केंद्रीय अधिनियमांमध्ये तयार केलेले (भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश

सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ११ ऑक्टोबर २००५

अधिसूचना

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५.

क्रमांक आरटीआय. २००५/सी.आर. ३१५/०५/५.—माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ (२००५ चा २२) याच्या कलम २७ च्या पोट-कलम (२) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन, याद्वारे, पुढील नियम करित आहे :—

१. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.—(१) या नियमांना महाराष्ट्र माहिती अधिकार नियम, २००५ असे म्हणावे. (२) ते, दिनांक १२ ऑक्टोबर २००५ रोजी अंमलात येतील.

२. व्याख्या.—या नियमांमध्ये, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,—

(क) “अधिनियम” याचा अर्थ, माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ (२००५ चा २२),

असा आहे ;

(६०५)

(ख) “कलम” याचा अर्थ, अधिनियमाचे कलम, असा आहे ;

(ग) या नियमांमध्ये वापरण्यात आलेले परंतु व्याख्या न केलेले शब्द व शब्दप्रयोग यांना, त्या अधिनियमामध्ये अनुक्रमे जे अर्थ नेमून दिलेले असतील, तेच अर्थ असतील ;

३. **माहिती मिळविण्याची कार्यपद्धती.**—कलम ६ च्या पोट-कलम (१) अन्वये माहिती मिळविण्यासाठीचा विनंती अर्ज, संबंधित राज्य जन माहिती अधिकाऱ्याकडे साध्या कागदावर जोडपत्र (अ) मध्ये दिलेल्या नमुन्यात करण्यात येईल, आणि त्यासोबत सार्वजनिक प्राधिकरणाला देय असलेली रुपये दहा इतकी अर्ज फी, रोख रकमेच्या स्वरूपात, तिची योग्य पावती घेऊन किंवा दर्शनी धनाकर्षाद्वारे किंवा बँकेच्या धनादेशाद्वारे जोडण्यात येईल किंवा त्यावर दहा रुपयांचा न्यायालय फी मुद्रांक चिकटविण्यात येईल.

४. **माहितीबद्दलची फी.**—(१) कलम ७ च्या पोट-कलम (१) अन्वये माहिती पुरविण्यासाठी सार्वजनिक प्राधिकरणाला देय असलेली फी, रोख रकमेच्या स्वरूपात, तिची योग्य पावती देऊन किंवा दर्शनी धनाकर्ष किंवा बँकेचा धनादेश या स्वरूपात किंवा मनी ऑर्डरच्या स्वरूपात पुढील दरांनी आकारण्यात येईल :—

(अ) (क) संबंधित विभागाने विशिष्ट अशी निश्चित केलेली किंमत अधिक टपाल दस्तऐवज, नकाशे इत्यादींची किंमत खर्च. अगोदरच निश्चित केली असेल त्याबाबतीत,

(ख) माहिती छायांकित प्रतीच्या स्वरूपात किंवा अन्य (प्रतीच्या) स्वरूपात चटकन मिळण्याजोगी असेल त्याबाबतीत. (एक) तयार केलेल्या किंवा छायांकित केलेल्या प्रत्येक पृष्ठासाठी (ए-४ किंवा ए-३ आकारातील कागद) दोन रुपये अधिक टपाल खर्च, किंवा

(दोन) मोठ्या आकारातील कागदाच्या प्रतीचे प्रत्यक्ष आकार किंवा परिव्यय किंमत अधिक टपाल खर्च.

(ब) अभिलेख पाहण्यासाठी, पहिल्या तासाकरिता कोणतीही फी नाही, आणि त्यानंतरच्या प्रत्येक पंधरा मिनिटांकरिता (किंवा त्याच्या भागाकरिता) रुपये पाच इतकी फी :

परंतु, अर्जदार व्यक्तिशः येऊन माहिती घेऊन जाईल. त्याबाबतीत कोणताही टपाल खर्च आकारण्यात येणार नाही.

(२) कलम ७ च्या पोट-कलम (५) अन्वये माहिती पुरविण्यासाठी, सार्वजनिक प्राधिकरणाला देय असलेली फी, रोख रकमेच्या स्वरूपात, तिची योग्य पावती देऊन किंवा दर्शनी धनाकर्ष किंवा बँकेचा धनादेश या स्वरूपात किंवा मनी ऑर्डरच्या स्वरूपात पुढील दरांनी आकारण्यात येईल :—

(क) डिस्क्रेटस् किंवा फ्लॉपी या स्वरूपातील माहिती पुरविण्यासाठी प्रत्येक डिस्क्रेटस् किंवा फ्लॉपीकरिता पन्नास रुपये अधिक टपाल खर्च ; आणि

(ख) मुद्रित स्वरूपातील माहिती पुरविण्यासाठी, अशा प्रकाशनासाठी निश्चित केलेली किंमत किंवा त्या प्रकाशनातील उतान्यांच्या प्रत्येक छायांकित पृष्ठासाठी दोन रुपये अधिक टपाल खर्च :

परंतु अर्जदार व्यक्तिशः येऊन माहिती घेऊन जाईल त्याबाबतीत, कोणताही टपाल खर्च आकारण्यात येणार नाही.

५. अपील.—(१) कलम ७ च्या पोट-कलम (१), किंवा पोट-कलम (३) च्या खंड (क) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या मुदतीत निर्णय मिळाला नसेल अशा किंवा राज्य जन माहिती अधिकाऱ्याच्या आदेशामुळे व्यथित झालेल्या, कोणत्याही व्यक्तीस, राज्य जन माहिती अधिकाऱ्याचा आदेश मिळाल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत, संबंधित अपील प्राधिकाऱ्याकडे साध्या कागदावर जोडपत्र “ ब ” मध्ये दिलेल्या नमुन्यात अपील दाखल करता येईल. अशा अपीलासोबत, ज्या विरुद्ध अपील दाखल करावयाचे आहे त्या आदेशाच्या एका प्रतीसह सार्वजनिक प्राधिकरणाला देय असलेली रुपये वीस इतकी अपील फी, रोख रकमेच्या स्वरूपात, तिची योग्य पावती घेऊन किंवा दर्शनी धनाकर्ष किंवा बँकेचा धनादेश या स्वरूपात देण्यात येईल किंवा त्यावर वीस रुपयांचा न्यायालय फी मुद्रांक चिकटविण्यात येईल.

(२) कलम १९ च्या पोट-कलम (१) खालील अपील प्राधिकाऱ्याच्या आदेशामुळे व्यथित झालेल्या कोणत्याही व्यक्तीस, त्या अपील प्राधिकाऱ्याचा आदेश मिळाल्याच्या दिनांकापासून नव्वद दिवसांच्या आत, राज्य माहिती आयोगाकडे साध्या कागदावर जोडपत्र “ क ” मध्ये दिलेल्या नमुन्यात दुसरे अपील दाखल करता येईल. अशा अपीलासोबत, ज्या विरुद्ध अपील दाखल करावयाचे आहे त्या आदेशाच्या एका प्रतीसह, राज्य माहिती आयोगाला देय असलेली रुपये वीस इतकी अपील फी रोख रकमेच्या स्वरूपात, तिची योग्य पावती घेऊन किंवा दर्शनी धनाकर्ष किंवा बँकेचा धनादेश या स्वरूपात देण्यात येईल किंवा त्यावर वीस रुपयांचा न्यायालय फी मुद्रांक चिकटविण्यात येईल.

माहितीचा अधिकार (सुधारणा) नियम, २०१२.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन परिपत्रक क्र. केमाअ-२००९/प्र.क्र.३९८/०९/सहा,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक :- ३१/५/ २०१२.

शासन परिपत्रक :-

माहिती अधिकारासंदर्भातील केंद्र शासनाचा " माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५" दिनांक १२/१०/२००५ पासून अंमलात आला आहे. या अधिनियमांच्या अंमलबजावणीकरीता जरूरी असणारे नियम करण्याचे अधिकार कलम २७ (२) अन्वये राज्य शासनांना देण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार, राज्य शासनाने महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार (सुधारणा) नियम, २०१२ तयार केला असून हे नियम दिनांक १६/१/२०१२ च्या राजपत्रात प्रसिध्द करण्यात आले आहेत. सदर शासन राजपत्राची प्रत सोबत पाठविण्यात येत आहे.

हे परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून, त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०१२०६१२०६३५२७०१०० असा आहे.

(ज्ञा.ल.सुळ)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

राज्यपालांचे सचिव.

मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव.

उप मुख्यमंत्र्यांचे सचिव.

सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.

मुख्य सचिव.

शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव.

* महाप्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपिल शाखा).

* प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मुळ शाखा).

- * प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई.
- * प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त, मुंबई.
- * सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.
- * सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- * सचिव, राज्य निवडणुक आयोग, मुंबई.
- सर्व विभागीय आयुक्त
- सर्व जिल्हाधिकारी
- सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.
- सर्व महानगर पालिका आयुक्त.
- सचिव, महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग, मुंबई
- महासंचालक, यशवंतराव चव्हाण विकास प्रबोधिनी, पुणे.
- सर्व मंत्रालयीन विभाग (अधिनस्त कार्यालयांच्या तसेच अधिनियमातील कलम २ (ज) मधील व्याख्येनुसार सार्वजनिक प्राधिकरणांच्या निदर्शनास आणण्याच्या विनंतीसह)
- सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने.

*पत्राने.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग चार-अ

वर्ष ३, अंक ६९]

शुक्रवार, जानेवारी २०, २०१२/पोष ३०, शके १९३३

[पृष्ठे ३

किंमत : रुपये १४.००

असाधारण क्रमांक ७

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने केंद्रीय अधिनियमांन्वये तयार केलेले (भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांन्वयतिरिक्त) नियम व आदेश.

सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १६ जानेवारी २०१२

अधिसूचना

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५.

क्रमांक केमाअ. २००९/प्र.क्र. ३९८/०९/सहा.—माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ (२००५ चा २२) याच्या २७ कलम, पोट-कलमे (१) आणि (२) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन, याद्वारे, महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार नियम, २००५ यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी पुढील नियम करीत आहे :—

१. या नियमांना, महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार (सुधारणा) नियम, २०१२ असे म्हणावे.

२ महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग चार-अ, जानेवारी २०, २०१२/पौष ३०, शके १९३३

२. महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार नियम, २००५ याच्या नियम ३ नंतर पुढील नियम समाविष्ट करण्यात येईल :—

“ ३क. एक विनंती अर्ज केवळ एका विषयाशी संबंधित असणे.—अधिनियमाच्या कलम ६ अन्वये 'माहिती मिळण्यासाठीचा लेखी विनंती अर्ज एकाच विषयाशी संबंधित असावा आणि त्यात सर्वसाधारणपणे दीडशेपेक्षा अधिक शब्द नसावेत. अर्जदाराला एकापेक्षा अधिक विषयांची माहिती हवी असेल तर तो त्याकरिता स्वतंत्र अर्ज करील :

परंतु, एकापेक्षा अधिक विषयांशी संबंधित विनंती अर्ज केला असेल अशा प्रकरणी, जन माहिती अधिकारी, केवळ पहिल्या विषयाशी संबंधित विनंतीबद्दलच माहिती देईल आणि इतर प्रत्येक विषयाकरिता स्वतंत्र विनंती अर्ज करण्याचा सल्ला, अर्जदाराला देईल.”

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

नंदकुमार जंत्रे,

शासनाचे सचिव.

GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 16th January 2012.

NOTIFICATION

RIGHT TO INFORMATION ACT, 2005.

No. CRTI./2009/C.R.398/09/VI.—In exercise of the powers conferred by sub-sections (1) and (2) of section 27 of the Right to Information Act, 2005 (22 of 2005), the Government of Maharashtra hereby please to make the following rules further to amend the Maharashtra Right to Information Rules, 2005, as follows, namely :—

1. These rules may be called the Maharashtra Right to Information (Amendment) Rules, 2012.
2. After rule 3 of the Maharashtra Right to Information Rules, 2005, the following rule shall be inserted, namely :—

“3A. Request relate only to single subject matter.—A request in writing for information under section 6 of the Act shall relate to one subject matter and it shall not ordinarily exceed one hundred and fifty words, If an applicant wishes to seek information on more than one subject matter, he shall make separate applications :

Provided that, in case the request made relates to more than one subject matter, the Public Information Officer may respond to the request relating to the first subject matter only and may advice the applicant to make a separate application for each of the other subject matters.”

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

NANDKUMAR JANTRE,
Secretary to Government.

माहितीचा अधिकार (दुसरी सुधारणा) नियम, २०१२.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन परिपत्रक क्र. केमाअ-२००८/प्र.क्र.३५६/०८/सहा,

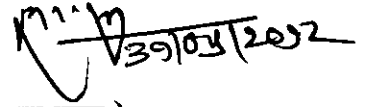
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक :- ३१/५/ २०१२.

शासन परिपत्रक :-

माहिती अधिकारासंदर्भातील केंद्र शासनाचा " माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५" दिनांक १२/१०/२००५ पासून अंमलात आला आहे. या अधिनियमांच्या अंमलबजावणीकरीता जरूरी असणारे नियम करण्याचे अधिकार कलम २७ (२) अन्वये राज्य शासनांना देण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार, राज्य शासनाने महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार (दुसरी सुधारणा) नियम, २०१२ तयार केला असून हे नियम दिनांक ३१/१/२०१२ च्या राजपत्रात प्रसिध्द करण्यात आले आहेत. सदर शासन राजपत्राची प्रत सोबत पाठविण्यात येत आहे.

हे परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून, त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक 201206120640320100 असा आहे.

(ज्ञा.ल.सुळ)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

राज्यपालांचे सचिव.

मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव.

उप मुख्यमंत्र्यांचे सचिव.

सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.

मुख्य सचिव.

शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव.

* महाप्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपिल शाखा).

* प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मुळ शाखा).

- * महाप्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई.
- * प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त, मुंबई.
- * सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.
- * सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- * सचिव, राज्य निवडणुक आयोग, मुंबई.
- सर्व विभागीय आयुक्त.
- सर्व जिल्हाधिकारी.
- सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.
- सर्व महानगर पालिका आयुक्त.
- सचिव, महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग, मुंबई.
- महासंचालक, यशवंतराव चव्हाण विकास प्रबोधिनी, पुणे.
- सर्व मंत्रालयीन विभाग (अधिनस्त कार्यालयांच्या तसेच अधिनियमातील कलम २ (ज) मधील व्याख्येनुसार सार्वजनिक प्राधिकरणांच्या निदर्शनास आणण्याच्या विनंतीसह)
- सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने.

*पत्राने.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग चार-अ

वर्ष ३, अंक ७३]

गुरुवार, फेब्रुवारी २, २०१२/माघ १३, शके १९३३

[पृष्ठे ३

किंमत : रुपये १४.००

असाधारण क्रमांक ११

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने केंद्रीय अधिनियमान्वये तयार केलेले (भाग एक, एक-अ आणि एक-ल
यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांब्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ३१ जानेवारी २०१२

अधिसूचना

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५.

क्रमांक केमाअ-२००८/१०१०/प्र.क्र. ३५६/सहा.—माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ (२००५ चा २२) याच्या कलम २७, पोट-कलम (२) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या आणि याबाबतीत त्यास समर्थ करणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे, महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार नियम, २००५ यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी पुढील नियम करीत आहे :—

(१) या नियमांना, महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार (दुसरी सुधारणा) नियम, २०१२ असे म्हणावे.

(२) महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार नियम, २००५ च्या नियम ३ क नंतर पुढील नियम ज्यादा दाखल करण्यात येईल :—

(१)

२ महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग घार-अ, फेब्रुवारी २, २०१२/माघ १३, शके १९३३

“ ३ख. अभिलेख तपासण्याकरिता त्याची मागणी करण्याची कार्यपद्धती.—कलम ६ च्या पोट-कलम (१) अन्वये अभिलेख तपासण्याकरिता त्याची मागणी करण्यासाठी अर्जदाराने दाखल केलेल्या अर्जावर विचार करण्यात आल्यावर, जन माहिती अधिकाऱ्यास सदर अर्ज योग्य असल्याचे आढळून आल्यास, अर्जदारास अभिलेख तपासण्याकरिता परवानगी देण्यात येईल आणि जर अशी परवानगी त्याला मिळाली तर जन माहिती अधिकारी, अवलोकनार्थ अर्जदाराला पाहिजे असलेल्या अभिलेखांची विभागाच्या संबंधित कक्षाकडून मागणी करील आणि तो अभिलेख आपल्या उपस्थितीत किंवा त्याने प्राधिकृत केलेल्या प्रतिनिधीच्या उपस्थितीत, कार्यालयीन वेळेत अर्जदारास देईल. अशा अभिलेखांची तपासणी करताना, अर्जदारास केवळ पेंन्सिलचा वापर करण्याची परवानगी राहिल आणि अर्जदारास पाहिजे असलेली माहिती त्याला पेंन्सिलीनेच टिपून घेता येईल. जर अर्जदाराने पेंन्सिल व्यतिरिक्त अन्य कोणतेही लेखनसाहित्य आणले तर तो ते लेखनसाहित्य जन माहिती अधिकाऱ्याकडे जमा करील, आणि त्यानंतर, त्याला अभिलेख तपासण्याची मुभा देण्यात येईल. अर्जदाराला तपासणीच्या वेळी जी पेंन्सिल वापरण्याची मुभा देण्यात आलेली असेल त्या पेंन्सिलीने अभिलेखावर कोणत्याही प्रकारची खूण करता येणार नाही. ”

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

नंदकुमार जंत्रे,
शासनाचे सचिव.

GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 31st January 2012.

NOTIFICATION

RIGHT TO INFORMATION ACT, 2005.

No. CRTI. 2008/CR 356/VI.—In exercise of the powers conferred by sub-section 27 of the Right to Information Act, 2005 (22 of 2005) and of all other powers enabling in this behalf, the Government of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules further to amend the Maharashtra Right to Information Rules, 2005, namely :—

(1) These rules may be called the Maharashtra Right to Information (2nd Amendment) Rules, 2012.

(2) After rule 3A of the Maharashtra Right to Information Rules, 2005, the following rules shall be added, namely :—

3B.—*Procedure for seeking inspection of record.*—If after having considered the application filed by the applicant for seeking inspection of record under sub-section (1) of section 6, the Public Information Officer find it appropriate, the applicant may be granted permission to inspect the record and if he grants such permission the Public Information Officer shall requisition the record desired by the applicant for perusal, from the concerned section of the Department and shall give the same to the applicant for inspection in his presence or in the presence of his authorised representative, during office hours. While inspecting such record, the applicant shall be allowed to use pencil only and the information desired by the applicant shall be noted by him by pencil only and If the applicant bring any writing instruments other than a pencil, he shall deposit the same with the Public Information Officer and, thereafter, he shall be allowed to inspect the record. The applicant shall not make any marking on the record by the pencil he is allowed to use during inspection ”.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

NANDKUMAR JANTRE,
Secretary to Government.

**THE MAHARASHTRA RIGHT TO INFORMATION
(AMENDMENT) RULES, 2012, DT. 16.1.2012**

GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 16th January 2012.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA RIGHT TO INFORMATION RULES, 2005,

No. CRTI./2009/C.R.398/09/VI.-In exercise of the powers conferred by sub-sections (1) and (2) of section 27 of the Right to Information Act, 2005 (22 of 2005), the Government of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules further to amend the Maharashtra Right to Information Rules, 2005, as follows, namely:-

1. These rules may be called the Maharashtra Right to Information (Amendment) Rules, 2012.

2. After rule 3 of the Maharashtra Right to Information Rules, 2005, the following rule shall be inserted, namely:-

“3A. Request relate only to single subject matter :- A request in writing for information under section 6 of the Act shall relate to one subject matter and it shall not ordinarily exceed one hundred and fifty words, If an applicant wishes to seek information on more than one subject matter, he shall make separate applications:

Provided that, in case the request made relates to more than one subject matter, the Public Information Officer may respond to the request relating to the first subject matter only and may advice the applicant to make a separate application for each of the other subject matters.”

By order and in the name of the Governor of Maharashtra

NANDKUMAR JANTRE,
Secretary to Government

**THE MAHARASHTRA RIGHT TO INFORMATION
(2ND AMENDMENT) RULES, 2012, DT. 31.1.2012**

GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 31ST January 2012.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA RIGHT TO INFORMATION RULES, 2005,

No. CRTI. 2008/CR 356/VI.-In exercise of the powers conferred by sub-section 27 of the Right to Information Act, 2005 (22 of 2005) and of all other powers enabling in this behalf, the Government of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules further to amend the Maharashtra Right to Information Rules, 2005, namely:-

(1) These rules may be called the Maharashtra Right to Information (2nd Amendment) Rules, 2012.

(2) After rule 3A of the Maharashtra Right to Information Rules, 2005, the following rules shall be added, namely:-

“3B. Procedure for seeking inspection of record :- If after having considered the application filed by the applicant for seeking inspection of record under sub-section (1) of section 6, the Public Information Officer find it appropriate, the applicant may be granted permission to inspect the record and if he grants such permission the Public Information Officer shall requisition the record desired by the applicant for perusal, from the concerned section of the Department and shall give the same to the applicant for inspection in his presence or in the presence of his authorised representative, during office hours. While inspecting such record, the applicant shall be allowed to use pencil only and the information desired by the applicant shall be noted by him by pencil only and if the applicant bring any writing instruments other than a pencil, he shall deposit the same with the Public Information Officer and, thereafter, he shall be allowed to inspect the record. The applicant shall not make any marking on the record by the pencil he is allowed to use during inspection”.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra

NANDKUMAR JANTRE,
Secretary to Government
